

Nr 74.

Ankom till Riksdagens kansli den 11 april 1913 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillstånd för Båraryds församling att i stället för årlig avgäld erlægga en summa en gång för alla för lägenheten Kyrkogården nr 1, avsöndrad från förra militiebostället Båraryd nr 2 Östergård i Jönköpings län.

(1:a Avd.)

I en till Riksdagen den 13 december 1912 avlåten, till jordbruksutskottet för förberedande handläggning hänvisad proposition, nr 44, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgiva, att Båraryds församling må, såsom avlösning av den till 6 kronor 28 öre uppgående årliga avgäld, som utgår från den i statsrådsprotokollet omförmälda, från förra oboistbostället $\frac{3}{8}$ mantal Båraryd nr 2 Östergård i Båraryds socken av Jönköpings län avsöndrade lägenheten Kyrkogården nr 1, på en gång erlægga kapitalvärdet, efter en räntefot av $4\frac{1}{2}$ procent, av berörda avgäldsbelopp eller således 139 kronor 55 öre, med bestämmelse därvid, att skyldigheten att utgöra avgäld för lägenheten skall upphöra från och med året näst efter det, under vilket avlösningssbeloppet blivit till statsverket inbetalat.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll haft följande anförande:

»Sedan, jämlikt nådigt brev den 24 maj 1878, Kungl. Maj:t med Riksdagen medgivit, att från förra oboistbostället $\frac{3}{8}$ mantal Båraryd nr 2 Östergård i Båraryds socken av Jönköpings län finge till utvidgande av Båraryds församlings kyrkogård avsöndras ett av lantmätare å karta avfattat och beskrivet jordområde om en kvadratrev mot en

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 10 saml. 42 häft. (Nr 74—75.) 1

årlig avgäld av 6 kronor 28 öre samt Kungl. Maj:t genom nådigt brev den 29 oktober 1897 anbefallt domänstyrelsen att för församlingen å ifrågavarande jordområde utfärda köpebrev, avhände domänstyrelsen genom avhandling den 19 november 1897 Kungl. Maj:t och kronan berörda område och tillägnade detsamma Båraryds församling under förpliktelse för församlingen att till kronan årligen erlagga omförmälda avgäld.

Genom utslag den 4 februari 1899 meddelade Kungl. Maj:ts befallningshavande fastställelse å den sålunda skedda avsöndringen under namn av Kyrkogården nr 1, varefter Västbo häradsrätt den 6 juni samma år beviljade Båraryds församling lagfart å lägenheten, vilken enligt nya ytmåttet innehölle 8.8 ar.

Hos Kungl. Maj:t har nu Båraryds församling, jämlikt å kyrkostämma den 27 december 1910 fattat beslut, i underdånighet anhållit att med en summa en gång för alla få inköpa ovannämnda jordområde, mot det att den årliga avgälden sålunda upphörde.

Över ansökningen hava yttranden infordrats från vederbörande, av vilka fögderiförvaltningen i orten och domänintendenten i länet förmått sig icke hava något att erinra mot bifall till ansökningen. Jämväl Kungl. Maj:ts befallningshavande har tillstyrkt bifall till densamma samt därvid hemställt, att den nu utgående årliga avgälden, 6 kronor 28 öre, skulle avlösas mot ersättning, bestämd i enlighet med föreskrift i 1 § av lagen den 19 april 1907 angående avlösning av avgäld från avsöndrad lägenhet att utgå med en summa motsvarande 22 gånger avgälden för ett år eller 138 kronor 16 öre.

Uti underdånigt utlåtande den 26 maj 1911 har domänstyrelsen förklarat sig ej hava något att invända mot bifall till ansökningen. Vad köpeskillings belopp beträffade, ansåg styrelsen den av Kungl. Maj:ts befallningshavande åberopade författningen ej vara tillämplig i förevarande fall, utan föreslog styrelsen, att köpeskillingen skulle beräknas såsom stadgats i nådiga brevet den 6 december 1878 angående infordrande av anbud å bestämd köpeskillning, då jord ifrågakommer till avsöndring från vissa kronans egendomar, eller efter en kapitalisering efter 5 procent av avgäldsbeloppet och sålunda bestämmas till 20 gånger detta belopp.

Slutligen har kammarkollegium i underdånigt utlåtande den 12 mars 1912 dels tillkännagivit, att, på grund av föreskrift i nådigt brev den 8 mars 1895, domänstyrelsen genom köpebrev den 20 september 1895 till enskild person försålt förra oboistbostället $\frac{3}{8}$ mantal Båraryd nr 2 Östergård, med undantag av, bland annat, ifrågavarande till utvidgning av kyrkogården avsöndrade område, dels ock hemställt om

bifall till ansökningen, därvid kollegium föreslagit, att församlingen skulle såsom ersättning för området på en gång erlægga en efter kapitalisering efter 4 1/2 procent av avgäldsbeloppet beräknad summa av 139 kronor 55 öre, mot det att församlingen befriades från utgörande av avgäld för området från och med året näst efter det, under vilket sagda ersättningssumma blivit till statsverket inbetalad.

För egen del anser jag mig böra tillstyrka bifall till förevarande ansökning och tillåter jag mig därvid erinra, hursom Riksdagen i skrivelse den 10 maj 1878 hemställt, att sådana föreskrifter måtte meddelas, att, där så lämpligen kunde ske, vid framdeles förekommande avsöndringar av mark från kronan tillhörande lägenheter en bestämd köpeskilling åsattes i stället för årlig avgäld. Denna Riksdagens skrivelse gav anledning till utfärdandet av det av domänstyrelsen omnämnda nådiga brevet den 6 december 1878, men avse bestämmelserna däri endast sådana fall, då i samband med avsöndring och försäljning av en lägenhet avgäld eller köpeskilling skall bestämmas, vilket dock här icke är händelsen. Uppenbarligen är ej heller det av Kungl. Maj:ts befallningshavande åberopade lagrum direkt tillämpligt vid bestämmande av ersättningsbeloppets storlek i föreliggande fall. En kapitalisering av avgäldsbeloppet efter 4 1/2 procent, på sätt kammarkollegium föreslagit, torde emellertid här kunna anses skälig.»

Utskottet, som icke har något att erinra mot förevarande framställning, hemställer,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må av Riksdagen bifallas.

Stockholm den 11 april 1913.

På jordbruksutskottets vägnar:

GÖSTA TAMM.

Närvarande: herrar Tamm, Odelberg, frih. De Geer, Fahlén, Pers, Ericsson, Nilsson i Kabbarp, Andersson, Hellström, greve Wachtmeister, Barthelson, Bosson, Tysk. Olausson, Gustafsson och Nilsson i Linnås.